

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Szállás-ház, (posta mellett)
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kiadóhivatal:
Györgyjakab Márton
könyvnyomdája
hová
az előfizetési pénzek és
hirdetési küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak:
3 hasábos petit-órert vagy
annak helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitlteri cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Húsvágási mizeriák.

Csiksomlyó, 1889. június 17.

Az iparrendészet egyik ágában sincs talán annyi panasz, mint a húsvágási iparrendészetnél s mégis a közigazgatás egy ágában sem oly lanyha az ellenőrzés, mint éppen itt s különösen a faluhelyeken, a hová csak hónapokonta szokott bepillantani a hatósági közegnek mindentáthatni kellett éber vigyázata.

Más helyeken legalább a drágaság miatt lehet csak panasz, de nekünk a minőség, a tisztaság tekintében is folytonos harcra kell vivnunk a mészárosokkal s az azokat ellenőrző közegekkel, úgy hogy abban az egy-két kiló húsból, mit naponként elfogyasztunk, nem táplálékot, de valóságos mérget kell ennünk. Nincs hét, hogy panaszra panaszt ne küldjünk a szolgabíróhoz, a marhavizsgálattal megbízott szakközvegekhez. De mind hiába, orvoslást nem kapunk s pedig ugyancsak tarthatatlanok az állapotok. Ime a példák. Van nekünk egy húsvágószéknek nevezett pajtánk, egy bűzös sárfészek középen, a melynek oldalain oda-száradva fityeg az esztendőkről-esztendőkre hátra maradt hús és vér czafat. Meszelést, surolást, tisztogatást soha sem látott s mert egy rozoga tető van fölébe emelve, még a jótékony eső sem végezheti a tisztogatás munkáját, a minek természetes következménye, hogy millió és millió légy, bogár, pondró keres és talál ott biztos hajlékot. Hogy lehet ilyen helyiségben a hús tiszta kezelését megtartani? A borszovai mészáros, ki a kert oldalára aggatja a kivágandó húst,

sokkal tisztább húst mér, mint a mi húszékes mészárosunk. Ily helyiségben aztán a legegészségesebb hús is megbűzösödik már az első öt órában s pedig igen gyakran 36-48 órában keresztül szokott az eladásra szánt hús itt állani.

De ez még nem minden. Nem is olyan régen Jakab Antal gymn. tanár úrnak olyan hús lett kiszolgáltatva, a melynek sejtjében egy dió nagyságu geny-zacska volt. A panasz meg lett téve már közel egy éve, de mindez ideig semmi lépés nem történt a megbüntetés tekintetében a rendészeti hatóság részéről. Hogyan lehet a bizalom szilárd a marhavizsgálat szigorá iránt?

Egy második esetben előfordult az is, hogy a levágásra szánt marha ott az út közepén esett el valami belső betegség miatt; a közönség látta s figyelmeztette is a vizsgálattal megbízott közeget arra, hogy a szoros értelmében úgy huzozták be a vágó padra s mégis a marha le lett vágva, dacára annak, hogy a belső betegség — a szív-baj a bonczvizsgálat alkalmával konstataltatott.

Egy harmadik, negyedik, ötödik és számtalan esetben az előjáróság által konstataltatva lett, hogy a friss hús mellé megszagosodott húst dobnak oda nyomtatéknak; hogy nem mindennap lehet húst kapni, — hogy sovány, vén, marhahúst vágnak stb., stb. és mégis a fogyasztó közönség érdekében semmi lépés téve. S pedig ez a közönség rendes húsfogyasztó és tekintélyes kontingens képező közönség, hiszen a 200 tanulóval álló seminárium, a 20 tagból álló

születésű rend, a 18 tanár, vagy 15 hivatalnok, 30 magános, lelkész, tanítókból álló család, csak elfogyaszt naponként 100 kiló húst s mint ilyen számszerűleg is nagyon elég arra, hogy az 1888. évi VII. t.-cz. 14. cikkelye és az ennek kapcsán kibocsátott miniszteri rendelet 40. §-a alapján követeljen és ne kérjen. De a mi közönségünk nagyon türelmes, várja hatóságaink intézkedését türelemmel s míg ez a kerülő úton megérkezik, úgy segítene magán, hogy a szeredai mészárszékből hozatna magának akkor, mikor minálunk friss és jóminőségű vagy egy-egy kis borju, disznóhúst kapni nem lehet. Mondom segítene, ha a hatóság erőszakos és igazán kvalifikálhatlan eljárásával őt ebben meg nem akadályozná. Mert hát mit csinál a község-előjáróság?

Megtiltja a papnak, hogy mástól vegyen húst, mint a község mészárosától, el-kobozván a nem onnan vett húst; Sándor Isvánét, ki s internatusbeli tanulóknak főzött ebédet, — két forintig bünteti s a tanulók levesét hústól együtt a tűzhely mellől kiönteti csak azért, mivel egyik tanulóknak az atyja véletlenül szintén mészáros s az általa Sz.-Imréről felhozott húst merészelve megfőzni; Adorján Imrénnek és több másoknak a szolgáját a székúján kitámadja s a Szeredából a saját házi szükségleteikre vitetett húst kosarostól együtt elveszi akkor, mikor Somlyón piszkos és bűzös marhahúson kívül más húst kapni nem lehet stb. stb.

Jogosan, jogtalanul teszi-e ezt az előjáróság, mi nem keressük, nem kérdezzük, megkérdezzük a sértett felek. E tények nem

A „CSIKI LAPOK” TÁRGYJA.

Jólet és nyomor.*

— Irta: K. Klára. —

A himzéssel nagyon megvagyok elégedve, de holnapig nem fizetem ki a munka árát, mert nálam most nincs apró pénz; igazságtól Váradyné önagsága, meglegedetten forgatva kezében a gyönyörű munkát.

A szegény halvány arcu leánya. kihez e szavak intézve voltak, esdőleg emelé fel kifejezésteljes szeméit s félénken mondá:

— Szerettem volna ma megkapni a pénzt, hogy holnap ne kelljen újra eljőnnöm, mert nagyon sok a dolgom.

— Oh! az ne bántsa magát kedvesem, el-küldöm én holnap reggel a pénzt.

A szegény leány szomorúan távozott, Váradyné figyelme pedig másfelé lett igénybe véve. A szabónő épp most küldött haza két estélyi öltözéket. Az egyik sötétkék bársony, gazdagon feldíszítve krámszín csipkéekkel; a másik halvány rózsaszín illuzion, hasonló színű atlasz-disszel. Az előbbi Váradyné, az utóbbi leánya számára készült.

Váradyné beszólta leányát a mellékszobából — Jer édes Blankám próbáld fel e ruhát!

Az aranyhajú szép szőke leánya közönyösen tekintett a ruhára, nem látszott cseppet is örülni neki. Hogyan is tudna egy ruhának örülni

egy olyan gazdag leány, aki dusan el van halmozva mindennel.

Unom most próbálgatni, mama! mondá — ma este ugy is fel kell vennem az estélyre s akkor gyönyörködhetsz bennem.

— De ha igazítani kell rajta, akkor elkészünk az estélyről.

— Akkor más ruhában fogok megjelenni s pontum. És a makacs elkényeztetett leányka szobájába távozott.

— Kis idő múlva atyja lepte meg őt egy gyönyörű kamelia-csokorral.

— Nézd aranyos Blankám, a csokrot én rendeltem számodra! — Nem örülsz neki? Ugy-e, ha egy deli ifjutól kaptad volna, inkább örülnél?

— Attól meg el sem fogadnám!

— De tőlem csak elfogadod?

— Elfogadom, csak most hagyj magamra papa, pihenni akarok estig, mielőtt az unalmas öltözködéshez fognék.

És a hinta-székre veté magát.

Az atya homlokon csokolá egyetlen gyermekét, a kiért mindent áldozott volna, csak hogy örömet szerezzen neki, s a ki mindent oly közönyösen fogadott s aztán magára hagyta.

Diszes közönség lepi el a fényesen kivilágított táncztermet. A rendezők meg is tettek mindent a jótékony célú estély sikerére nézve, s igyekeztek minél kellemesebb meglepetéseket szerezni a résztvevő közönségnek. Szőke és barna leányok sétálnak alá s fel, fehér, kék és rózsaszín ruhákban. Valóban kedves látvány! Blanka is ott lo-

beg, mint egy rózsaszín felhőbe burkolt aranyos kis tündér.

Ő a sors kegyence. otthon kéayelem és jóllét környezi, itt az imádók serege rajongja körül. Szülőinek szemfénye s a házasulandó ifjak bálványa.

Szépség és gazdagság! ezek oly tulajdonságok, melyek együtt véve nem minden halandónak adattak meg, és Blanka e kevesek közül való. Hogy aztán boldog vagy boldogtalan sors vár-e rá, azt csak a jóságos Isten tudja.

Hanem én elhagyom már e táncztermet, a vigalom helyét, mert szívem ugy vonz felkeresni azt a szegény halvány leánykát, aki ma oly szomorúan távozott el Váradynétól, hogy ez munkája díját dem fizette meg azonnal.

Szegényes házikóban, anyja beteg ágya mellett térdel a szegény Rózsika, szép fekete szeméit könnyek homályosítják.

Oh a lelke ugy sir, ugy zokog! Fáj, nagyon fáj neki, hogy nem enyhitheti anyja kínjait.

Mily megnevezhetlen érzélem hatotta át ben-sejét azon gondolatra, hogy munkája árából anyjának gyógyszerét vehet, meg egy pár citromot, enyhíteni vele láztól kiszáradt ajkait. Mily sürgősen végezte a munkát, hogy ma kész lehessen vele s a pénzt megkaphassa, és ime, Váradynének nem leve apró pénze, hogy őt kifizethette volna.

Az az átkos büszkeség nem engedte mondani: — Oh fizessen ki asszonyom, mert égető szükségem van a pénzre, szegény anyám beteg fekszik s egy krajczár sincs házuknál.

Akkor aztán talán felváltatta volna Váradyné a nagy bankót apró pénzzel.

* A gyergyószentmiklósi „rongyos-egylet” 3-ik jótékony estélyi alkalmából „Jótékony” című alkalmilag megjelent lap egyetlen számából vettük át e tárczacikket szerk.

Junius 19.

is az eljárás megindításáért lettek felhozva, hanem illusztrálásul annak, hogy mennyire ki van szolgáltatva a somlyói különben értelmiségből álló közönség egy mászáros önkényének s mert a közönség érdekeit a csikszépvízi szolgabíró úr megvédeni nem képes, felhívni e mízerialis állapotokra a nagyságos alispán úr és a kerületi állatorvos úr figyelmét!

*Többen.***LAPSZEMLE.****I. Képviselőház.**

Junius 6-án a képviselőház rövid ülést tartott, melyen hamarosan öt törvényjavaslatot tárgyaltak le. A pénzügyi közigazgatóság reformjáról szóló javaslat Bokross Elek, Gyurkovich György, Pogány Károly és Várady Károly módosításaival el is fogadtatott. A Budapest főváros által felveendő kölcsön bélyeg- és adómentességéről és Szeged város kölesönéről s a vízszabályozási társulatok adó-visszatérítéséről intézkedő javaslatok vita nélkül fogadtattak el. A katonaköteles tanárjelölteknek adandó félévi kedvezményről szóló javaslatnál Horváth Ádám indítványozta, hogy a kedvezmény azokra a tanárjelöltekre is kiterjedjen, a kik második évi önkéntesi szolgálatot teljesítenek. Ez indítványt Csáky miniszter kifogásolta, mire a többség a javaslatot eredetiben fogadta el.

Junius 7-én ismét többrendbeli törvényjavaslatot intéztek el a t. ház. A katonaköteles joghallgatónak adandó félévi kedvezményről szóló javaslatnál Fenyvessy Ferencz felszólalására Csáky miniszter kijelentette, hogy az egyetemeken katonai tudományok tanszékéről fog gondoskodni, továbbá kijelentette azt is, hogy a félévi kedvezményt azok a joghallgatók és tanárjelöltek is megkapják a kik második évi szolgálatra is köteleztetik. Ezután a regále tulajdonosoknak adandó kedvezmény tárgyalására került a sor, s igen élénk vita támadt. Szentkirályi azt kívánta, hogy a megszorult regále tulajdonosok még aratás előtt kapjanak előleget. Polónyi ellenbe volt a javaslatnak, mivel szerinte a kormányt uzsoraskodásra hatalmazza fel. Mivel Weckerle pénzügyminiszter nem volt jelen a házban: a miniszterelnök szóval felt helyette, mire a ház Ullmann Sándor módosításaival elfogadta a javaslatot. Több törvényjavaslat vita nélkül fogadtatott el.

Junius 8-án a képviselőház igen rövid ülést tartott, melyen Hentaller Lajos függetlenségi képviselő a szokásos 30 nap fentartása mellett igazoltatott, a mit a szélsőbal éljenzéssel fogadott. — Ezután a harmadszori felolvasás után is megszavazta a t. ház az előző napon letárgyalt tör-

Miért is szégyelte bevallani, hogy ily nyomorban siynelenek? talán azért, mert egykor ők is jólétet élveztek?

Pedig a szegénység nem szegény csak szerencsétlenség.

Szegény leányt elkezdte az önvád kínozni. Ha bevallja az igazat, most nem kellene drágajó anyjának ez éjen át oly nagyon szenvednie, gyógyszerrel adhatna neki, mely enyhítené kínjait. Visszamegy, bevallja nyomorteljes helyzetüket és bizonyára megszánya őt a nagyságos asszony; hisz nem alamizsnát kér, csak a sajátját.

Oh, de Váradyék most jótékonyezélni tánczestélyen mulatnak, s így nekik végig kell küzdeni e kínos éjszakát.

Az elkényeztetett, ünnepezt, szép Blanka, ha tudná, hogy az a halvány, bánatos arcú leányka mily nagyon küzködik a nyomorral, talán nem maradna oly közönyös iránta, mint a szép ruhák iránt és gombostü-pénzből is juttatna neki néhány filért, hogy anyjának gyógyszerrel vehessen vele.

Szegény Rózsika! Ő is fiatal és szép, sok kísértéseknek van kitéve, s ezeknek daczára sem bukott el a nyomor sikamlós talaján s megtudta örizni ártatlanságát. —

Oh, ti gazdagok, kik gyönyör és jólétben úsztok, nyújtatok segítyt azoknak, kiknek a sors-tól csak a bánat, szenvedés, nyomor jutott osztályrészül: törüljétek le a szegény szenvedők és árvák könnyeit!

Minden mulandó az ég alatt, de a jótétnek, a szeretetnek áldásos emléke mindig élni fog a háladatos szivekben!

vényjavaslatokat. Végül Péchy Tamás boldog ünepeket kívánt s erre az ülés az elnök életetése közben szétoszlott.

Junius 13-án tartotta a képviselőház a pünkösti ünnepek után az első ülést, melyen Péchy Tamás elnök Szilágyi Dezsőt, Hermann Ottót, Láng Lajost és Szajáry Gyula grófot végleg igazolt képviselőknékk jelentette ki. Azután néhány kérvényt és feliratot terjesztett be elnök. Végül megállapította a ház legközelebbi teendőit.

Jun 14. A képviselőház ma tartotta a második ülészakban utolsó ülését, melyen felolvastattott a királyi leirat, mely berekeszti az országgyűlés második ülészakát. Majd a ház június havi költségvetése tárgyalatott le. Ülés végén Irányi Dániel interpellálta Baross minisztert a zóna-tariffa ügyében. Baross azonnal válaszolt Irányinak s azt a ház tudomásul is vette. Végül Péchy Tamás egy rövidke beszédben mondott bucsuztatót, a minek megtörténtével az ülés szét oszlott az elnök el-tetésével.

Junius 15. A képviselőház e napon megválasztotta a ház tisztviselőit. Alelnökké választották Csáky László gr. és Bokross Elek. Jegyzökké Beöthy Algernon, Dárdai Sándor, Josipovic Géza, Madarász József, Szathmáry György, Tibád Antal és Zay Adolf. Háznagy Bezeredy Viktor. Szilágyi Dezső igazságügyminiszter indítványozta ezután, hogy az igazságügyi bizottság tagjainak száma 15-ről 19-re emeltesse föl, a mit a ház el is fogadott.

II. Főrendiház.

Junius 12-én a főrendiházban az 1888. évi állami költségvetés tárgyalatott. Első szónok Samassa József egri érsek volt, beszéde során kijelentette, hogy nem fél az autonómától. Ajánlja hogy hívassék össze a kath. kongresszus s azzal kezdessenek meg a tárgyalások, mivel semmi ok sines szeriate arra, hogy az autonómia ügyének elintézése függöbben tartassék. Továbbá dícséretre-méltónak tartja, hogy Csáky miniszter Budán internátust akar létesíteni azon könyilatkoztatását azonban nem látja ezélszerűnk, s a miniszter programbeszédében kifejtett elvektől való elhajlásnak tekinti, ha a felállítandó internátusban a hitoktatón kívül más tanári állást a miniszter nem kíván kath. papokkal betölteni. Szóla szerint ez az osztrácismusnak egy jele volna, s a mely eljárást a kath. papság sem multja sem jelenje meg nem érdemli, s annál kevésbé érdemli meg azt, hogy ellenségek tekintessék. Szólónak a jelzett intézkedés fájdalmas okozott s fölötte mély sajnálkozásának ad kifejezést.

Utánna Szontágh Pál beszélt bánatos hangon. Három pontban összegezete nézeteit e három pont nagyzás az államháztartásban, a földadó magassága s a kormány szűkkeblűsége a prótestánsok iránt. Beszéde végén fogyatkozó bizalommal van ugyan a kormány iránt, de azért még is a költségvetést megszavazza.

Schlauch Lőrincz az autonomia ügyében kijelenté, hogy a mit mond, azt csak az nevében mondja. Kifejti, hogy azon jogok, melyeket a magyar király a kath. egyház ügyében gyakorol, az egyháztól veszik eredüket s azokat a kath. egyház beleegyezése nélkül más hatalmára átruházni nem lehet ezen jogok az önállóság s az elkülönzés oly fokáig nem fejleszthetők, a hol származásuk jellegét vagy korlátait elveszíteneék. Beszédét azzal végzé, hogy a kath. autonómiát pusztá statutuimok alapján létesíthetőnek nem hiszi, s azért szerinte — ott kell kezdeni, a hol az eszmének lassu megérlelése remélhető: — kezdeni kell a hit közégeknel.

Majd Zichy Nándor gróf beszélt s felhívta a kormány figyelmét a földmivelő nép érdekeire. Ezután foglalkozott a Schlauch és Samassa beszédeivel s azokban különös ellenmondást talál. A dolog lényegére azonban azt hiszi, hogy mindkét egyházi méltóság kölcsönösen egyetért abban, hogy a kath. egyházi belügyekbe világi férfiak bele nem szólhatnak.

Zichy után Sztráray Antal gr. szólalt fel s kijelenti, hogy a kormány iránt nem viseltetik akkora bizalommal, hogy a költségvetést neki megszavazza, mivel a rekonstruált kormány sem váltotta be, a hozzá fűzött reményeket.

Majd Tisza Kálmán beszélt s kijelentette, hogy teljesen egyetért azzal, hogy a takarékoság

legyen a kormány elve. Ezután polemizált Szontághal. Hangoztatta továbbá, hogy nem szabad eltéveszteni azt az elvet, hogy a takarékoság ne hátráltassa a haladást.

Utánna Csáky miniszter polemizált Samassával s védekezett az ellen, hogy a kath. papok kizárattak volna a budai internátusból. Schlauch püspök szavaira megjegyzé, hogy senki kétségbe nem vonta a magyar kultura szükségét.

Ezzel az általános vita befejeztetvén, a ház a költségvetést általánosságban elfogadta. Öt percnyi szünet után megkezdődött a részletes tárgyalás, melyben Keglevich István gróf. Baross Gábor, Hunfalvi Pál, Csáky miniszter és Zichy Nándor gróf vettek részt, miután a költségvetés részleteiben is elfogadtatott.

Továbbá vita nélkül elfogadta a főrendiház az 1887. évi állami kárszenvedés megvizsgálására hozott képviselői határozatokat s a pénzügyi igazgatás szervezetének változtatásáról szóló törvényjavaslatokat.

Junius 13-án a főrendiház ismét tartott ülést melyben minden vita nélkül 11 törvényjavaslat fogadtatott el. Az 1888. évi XX. tvezikken valamint a pénzügyi közigazgatóságokról szóló javaslaton pár stilláris módosítást tettek.

Junius 15. A főrendiház rövid ülésén az ülészakot megnyitó királyi leirat felolvasása után Vay Miklós báró elnök igen meleg hangon emlékeztet vissza az elmúlt második ülészak lefolyására, a jövőre is kérte a főrendek támogatását. Köszönetet mondott még elnöktársának és a jegyzői kar-nak mire az ülés véget ért.

LEVELEZÉS.**A rongyos egylet harmadik estélye.**

Gyergyó-Szentmiklós, 1889. június 7.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Rendes tudósítója kétségbe van esve. — A rongyos-egylet harmadik estélyén meggyőződött, hogy a negyedik X-en túl lévő emberek csak reménytelenül szerethetnek. Ez a meggyőződés bémává tette jó időre, s ezért én írom le a folyó hó 6-án megtartott estélyt.

Tegnap a rongyos estélyen egy sereg angyalszépségű leányka egyszerre csak körülfogott. — Mindeniknek kezeckéje tele volt valami papirosokkal, s mindenik a nevem után kérdezősködött. Na bizony, mintha nem tudták volna! Tudta biz' azt egyik is, másik is, meg a harmadik is, mert anélkül, hogy kérdésükre egyetlen szóval bár feleltem volna, kikerestek a számomra kacsóikból egy-egy papirosat s felém nyujtva kértek érte 12 krajczárokat.

A férfiakban is van kíváncsiság. — Én sem lehetek kivétel s ezért egész őszinteséggel bevallom, hogy vagy tizszer egymásután lázas sietéssel olvastam le a 12 krajczárt, esakhogy annál hamarabb megismerhessem e papirosak mivoltát.

Mindmégannyi levél volt. — „Nó hiszen gyönyörű dolog! Baross miniszter zóna-rendszerével a személyszállítást olesőbbá teszi a gyufánál, s ezek a hamis lánykák 12 krra emelik a helyiposta-portót.“

A levelek tartalma iránti minden kíváncsiságom daczára, ismert fősvénységem miatt, épen e megjegyzést akartam a posta-díjszabályzat iránt oly kevés respectussal viseltető „levél-hordók“-nak dörögdelmes hangon elmondani, de nem volt rá időm. — A váltásépénz lefizetése után egy pillanat alatt magamra hagytak a kis gonoszok.

Felrevonultam egy ablakmélyedésbe, hogy leveleimet egész kényelemmel olvashassam el.

Felbontom a legelsőt. Semmi irás, teljesen üres papíros. Hm! Csak tán nem arra czélozott a gonosz „postás“, hogy iskoláimat nem épen eminensen végezvén, dúsfürtű koponyám tartalma e fehér lapra hasonlít? Eh! nem, ez nem lehet, hiszen nem volt iskolatársam a kedves kis „posta galamb“!

— De nézzünk egy másikat. Ez is üres? — Nem, — Ebben már irva van.

„Kis levélke, drága kis levélke,
Nem tudod mi boldoggá tevé te.“

Fiametta és két társának szerelmes szívűből fakadó e szép dalát kezdém dudolni a mint rápillantottam a kis levélre és felismertem a legszebb női vonásokat, s már előre is örvendett mindig gyulékony szívem az érdekes viszonynak, melyet a finom sokok igérték.

De oh borzalom! Kezem még most is reszket a sérelemtől, melyet az átkozottul szép voná-

sok tartalmaztak. Képzelve Szerkesztő úr, mi volt e levélben írva. Az, hogy én egy nagy Jaj! meg nem mondom, hogy minnek voltam nevezve, még megmondaná a szerkesztő ur, hogy az első levélben foglalt czélzást eltaláltam.

Egy dolog vigasztal. Az, hogy nemcsak rajtam esett meg az ilyen szép dolog; mások is kaptak csipős tartalmu leveleket. De ez mind csak hagyján, hanem az már még sem járta, hogy a közönség levél-írói közül sokan visszaéltek a rendezőség bizalmával és megfélelkeztek az illem korlátairól, melyeket a hölgyeknek küldött levelekben szemmel kellett volna tartani.

Sokkal helyesebb lett volna megmaradni egyetlen meglepetés mellett és a levelezést teljesen elhagyni, hisz elég kellemes és érdekes meglepetést képezett, hogy az estélyen egy „Jótekonyság” című alkalmi lap jelent meg ügyes írók és színes és tartalomdús cikkeivel, de felette gyarló és minden kritikán aluli nyomdai kiállítással. A lap a „Szabó testvérek” helybeli nyomdájából került ki.

A levelekben foglalt bosszantások a mi kedves közönségünk kedvét nem tudták elrontani s é-fél után 3 órakor oszlott szét a társaság.

A jelenvolt hölgyek sorát leírni nem próbálom meg, mert emlékezetem valamelyik szépség haragjának tehetne ki azzal, hogy egyiket vagy másikat kihagyná a névsorból, már pedig ellenségeket nem óhajtok magamnak.

25 éves jubileum.

Lapunk mult számának „Különfélék” rovatában röviden megemlékeztünk azon 25 éves érettségi jubileumról, mely folyó évi július hó 10-én Székely-Udvarhelyen fog tartatni. Alább közöljük az ünnepély meghívóját és részletes programját:

Szeretett volt tanuló társaink!

Boros Lajos és Tompos Ignác barátaink, kik érettségi vizsgánk 25 éves „jubileumát” megünnepelni indítványozták, válaszaikat nekünk megküldötték és megbíztak minket, hogy miután indítványunk általánosan helyeseltetik, az ünnepély napját és sorrendjét, mint helybeliek állapítanók meg — és arról titeket értesítsünk. Mi helyben lakók ezen megbízást a legnagyobb készséggel elvállaltuk s a többség nézetének megfelelően az ünnepély főnapját folyó évi július 10-én szerda napra határoztuk.

Felkérünk tehát kedves barátaink, hogy az ünnepély főnapját megelőző napon itten Sz.-Udvarhelyen okvetlenül megjelenni sziveskedjete; — mert ezen öröm-ünnepély csak akkor lesz teljes, ha azok kiket a bölcsgondviselés életben megtartott, mindnyájan össze jövünk és egymással, ha bár rövid ideig is kedélyes, órákat eltölthetünk.

Ezen kérésünk teljesítését annyival is inkább reméljük, minthogy alig lehet kila-tás és alkalom életünkben még egyszer összegyülni.

Az ünnepély sorrendje a következő:

1) 1889. július 9-én érkezés Sz.-Udvarhelyre, bármelyikünknel jelentkezni lehet; mert az elszállásról gondoskodva van.

2) Este társas összejövetel.

3) 1889. július 10-én reggel 9 órakor tisztelkedés Kovács Antal helyben lakó volt tanárunknál.

4) 10 órakor ünnepélyes „Te Deum” a plebániái nagytemplomban, melynél mindenik megjelenendő lelkész társunk közreműködik.

5) Isten tisztelet után ünnepélyes gyűlés és az esetleges indítványok tárgyalása helybenlakó volt tanárunk Kovács Antal elnöklete alatt, a gymnasium azon helyiségében a hol az érettségi vizsgát 1864. június 27-én letették.

6) Ezután d. u. 2 órakor díszlakoma.

Végül kérünk kedves barátaink, hogy ezen meghívásunkra egy levelezői lapon sziveskedjete értesíteni arról, hogy július 9-én körülbelül hany órakor fogtok érkezni.

Megérkezéseket várva maradtunk:

Sz.-Udvarhelyt, 1889. május 30-án.

Szerető barátotok és volt tanuló-társaitok:

Ugron Gábor, Dobay Dénes, Dézsi Gy. Sebesti Ákos, Pál János.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Elischer József tankerületi főigazgató kir. tanácsos még f. hó 5-én Csik-Somlyóra érkezett részint, hogy az egyes osztályokban is látogatást tegyen, részint és különösen, hogy a 12-én

tartott szóbeli érettségi vizsgán elnököljön. — A szóbeli érettségi vizsgára 5 tanuló jelentkezett, s ezek mindenike jó eredménnyel állotta ki a vizsgát.

— A csikszere-dai polg. leányiskola növendékeinek májálisa f. hó. 11-én igen elegáns közönség részvétele mellett a szögödi fürdőn kitünő hangulatban tolyt le. — Ugy a kis leányok, valamint a felnőttek is pompásan mulattak e hirnővek örvendő és minden évben kellemes szórakozást nyújtó májálison.

— Egyházi ünnep. A csikszere-dai ev. ref. imaházban a csikmegyei körlelkész f. hó 16-án néhai br. Kemény Gábor egyházkerületi curator emlékére gyászünnepélyt tartott, melyen isteni tisztelet után Borbáth Pál ev. ref. körlelkész emelkedett szellemű emlékbeszédet mondott az erdélyi reform. egyházkerület legidősebb volt curatora felett.

— A meleg időjárás bekövetkeztével ugy látszik megyénkben is szaporodnak a tűzesetek. — Taploeza községben f. hó 10-én éjjel tűz ütött ki és rövid idő alatt elhamvasztotta két földművesnek 6 darab gazdasági épületét és egynek lakóházát. A tűz keletkezése után rövid idővel a csikszere-dai önkéntes tűzoltó egybet tagjai is a vészhelyen megjelentek és ezeknek közreműködésével sikerült a tűz nagyobb mérvű elterjedését megakadályozni.

— Gyergyói hírek Eljegyzés Dr. Tilcher Ele jeles képzettségű fiatal ügyvéd, folyó hó 11-én váltott jegyet gyó.-szárhegyű özv. Miklós Antalné nagybirtokos kedves és szeretetre méltó leányával Irénnel. Öszintén gratulálunk e frigyhez. — A gyergyószentmiklósi „polgári olvasókör” nyári mulatsága bizonytalan időre elmaradt. A szegény tanulókat segélyező egyesület által folyó hó 6-án rendezett társas estély bevétele összesen 52 forint felül volt.

— A debreczeni gazdasági intézet növendékei és tanári kara, szám szerint 60-an, a brassói gazdasági viszonyok megtekintése végett Brassóba kirándulást tettek megérkezésükkor f. hó 9-én a kultur-egylet választmányja fogadta, s mindent megtett arra nézve, hogy ott tartozódásuk alatt kellemes szórakozást találjanak. 3 napig maradtak Brassóban és vidékén.

— A brassói német-dalárdának június 10-én zászlószentelési ünnepélye volt, melyen a magyar-dalárda is testületileg részt vett a magyar-dalárda részéről taunított collegiális érzületet jövőre nagyon megcsappanthatja azon saját tapasztalat, hogy a szász atyafiak a vendégjogot nem nagyon respectálják; mert a triebornak a magyar dalárda tagjaival együtt csakis hatul juttatott egy kis helyet, a szászok vendég tiszteletét.

ROVID HIREK. Vilnos német eszász hó végén meglátogatja a dreuzsai és stuttgarti udvarokat és júliusban Angliába utazik. Augustus elején Ferencz József király Berlinbe utazik. — Egy konstantinápolyi távirat szerint a török szultán kijelentette volna, hogy a nyárbazári szándákot Szerbiának átengedni szándékozik. Hir szerint a czár és a welszi herczeg is megfogják látogatni a párisi kiállítást inkognitó. — A parisi kiállítást pünkösd másodnapján 354,000 ember látogatta meg, az Eiffel-toronyra 36 ezeren mentek föl. Kún Kocsárd gróf 250,000 forintnál többre becsült algyógyi birtokát az erdélyi kultur-egyletnek adta. — Kolozsvárt a mult heten dió nagyságu jégeső volt s iszonyu károkat okozott. A papa — hir szerint — enczyklikát fog kibocsátani Giordano Bruno ünnepeltetése ellen. Kolozsvárt nagy ünnepélyességgel leplezték le a Mikó-szobrot, az ottani muzeum-kertben.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Solnai Sándor k.-jakabfalvi birtokos úr a „Csiki Lapok” folyó évi 23-ik számában Csikvármegye állandó választmányára és törvényhatósági bizottsága határozatának „megjegyzésével” védelmére kel, s igyekszik amazok határozatát — melylyel a mi savanyuvíz forrásunk forgalombahozatalát meg nem engedhetőknek véleményezik — igazolni.

Tárgyilagosan akarunk e „megjegyzésekhez” szólni, kikerülve minden személyeskedést; azonban tentartjuk magunknak a jogot a Tek. Szerkesztő úr engedelmével — jövőre is, ha szükség lesz rá bővebben is ez ügyet szelbőztetni.

Mit ír csak Solnai Sándor birtokos úr? „Az igazság és biztos tájékozhatóság” érdekében emel szót, s oly argumentumot tár föl az olvasó közönségnek, melyről sem az állandó választmánynak, sem a közigazgatási bizottságnak

*) E rovat alatti közleményekért csupán a sajtóhatóság szemben vállal felelősséget a Szerk.

még álma sem volt és nem is lehetett miután az nem áll. Meggyőződést kellett volna szereznie Solnai Sándor úrnak, a valódi állapotról, s akkor bizonyára önmaga alul sem rugja ki a „biztos” a lapot.

Nézzük a dolog mikéntjét, úgy a hogy következik:

„K.-Jakabfalva községének volt egy borvíz-forrása az úgynevezett borvíz-patakában” így kezdi bizonyítékát; ez igaz; de bátrak vagyunk kijelenteni azt, hogy nem csak „volt”, de meg van ma is, — tehát valamint az állandó választmány véleménye téves information alapult, úgy téved Solnai birtokos úr is, ha azt hiszi, hogy csak volt, de már nincs. Hala Isten meg van és léteéről bárki meggyőződést szerezhethet, ha nem sajnál egy kis fáradságot.

Téved Solnai Sándor birtokos úr, ki úgy látszik ahhoz a madárhoz hasonlít, a mely a fészkebe piszkít — azon állításában is „tehát nem azon borvíz-forrástól, mely ellemezve volt tagadtatott meg a közforgalomba hozatal; hanem attól, a melynek alkatrészei senki által nem ismertettek.” E tétel első pontját az állandó választmány jelentése sem engedi meg, nem, mert ott e bizonyítéknak se hite sem hánva nem volt, s különben sem felel meg a valóságnak — de már a tétel második részéhez hozzá szólunk mi is a következőkben.

Dr. Lengyel Béla egyetemi tanár vegy-intézet-i igazgató 1888. évi október 1-én 72 sz. alatt hivatalosan ír savanyuvíz-forrásról nekünk — megtekintheti bárki, a kit érdekel: Dr. Hankó Vilmos az összes Magyar s erdélyországi ásványvizek vizsgálatával megbízott egyetemi tanár következőleg nyilatkozik az utóbbi időben forrásunkról.

„A vizet megkaptam, azonnal vizsgálat alá vettem, meglepően sok szabad és kötött szén-savat, stb tartalmaz. — igen tartósnak mutatkozik. — A borszéki főkút vizével vetekedő nagy szén-sav tartalma kitünő élvezeti víznek minősítik, jelentétkékeny vas tartalma megv sasgyógyvíznek — két ily tekintély nyilatkozata nekünk elegendő arra, hogy higgyünk egy jobb jövőben; elegendő arra, hogy bizonyítsuk azt, hogy mégis vannak emberek — kik ismerik Solnai birtokos úr által ismeretlennek kirtólt forrást. — ők pedig Budapestben vannak. Solnai birtokos úr Csikszentmártonon, tehát nagy a megismerési differentia. A községi bírora ruházott érdemről most nem szólunk, miután tudjuk, hogy van szája, tehát beszéljen — azonban egy pontot a S. S. úr cikkében nem helyeseltünk, s ez a következő „más helyet, más vizet teremtettt,” ő tudmilik a községi bíró teremteni gyarló ember, akár bíró, akár ügyvéd, akár pap, nem tul, mert nem képes rá.

Ezek után megjegyezzük, ha valaki az igazságnak a biztos tájékozhatóság czéljának zászlótartója kíván lenni, szóljon igazat és ne ferítsen.

Kászon-Jakabfalva, 1889. június 8.

A községi képviselő-testület

Nyilatkozat.

A folyó hó 6-án megtartott „szegény tanulósegélyező egyesület” társas estélyén, meglepetés képpen rendezett postai levelezés által, mint tudomásunkra jött, többen a közönség közül méltatlanul megsértve lettek.

Miután a rendező bizottság a felkért levél írók tapintatában és senkit meg nem sértő imodórában feltétlen megbízott s a következmények ezen bizalmat nem igazolták, sőt mint később kiderült az estély tartama alatt a rendezőséghez be nem adott levelek is csempészettek oda: emnél fogva indítva éri magát a rendező bizottság, hogy mindazon t. hölgyek előtt, kik ez alkalommal méltán megsértve érezték magukat, mély sajnálkozásának, s egy uttal azon reményének adjon kifejezést, hogy egyes éretlenek illetlen és sértő eljárásáért az egyletet mint erkölcsi testületet nem fogják kárhözhatni.

Gyergyószentmiklóson, 1889. évi június 12.

A rendező-bizottság nevében

Czi/ra János,
r. b. tag.

Kritsa Konrád,
r. b. tag.

Felelős szerkesztő: Dr. BOCSKOR BÉLA.

Főmunkatárs: VITOS MÓZES.

Kiadó: GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

Sz. 1412—889. tkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék — mint telekkönyvi hatóság — közhírré teszi, hogy Csikmegye árvai pénztára végrehajthatónak ifj. Fodor András csikvacsárcsi lakos végrehajtást szenvedő ellen 600 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén, Csik-Vacsárcsi község határán fekvő, — a csikvacsárcsi 117 sz. tjkben foglalt s ifj. Fodor András tulajdonát képező következő ingatlanokra u. m.:

- 1) A 240 hrsz. alatti kertre . 8 frt.
- 2) a 242, 243 hrsz. a. kert- és udvarra 54 frt.
- 3) a 311, 312 „ „ épül.-beltelekre 166 frt.
- 4) a 658, 755 hrsz. a. szántóra 53 frt.
- 5) a 665 hrszám alatti szántóra 20 frt.
- 6) a 682 „ „ „ 27 frt.
- 7) a 717, 718 „ „ „ 18 frt.
- 8) „ 1364, 1365 hrsz. a. szántóra 88 frt.
- 9) „ 3033 hrszám alatti szántóra . 9 frt.
- 10) a 3049, 3050 hrsz a. szántóra 13 frt.
- 11) „ 3062 hrszám alatti szántóra 39 frt.
- 12) „ 3066 „ „ „ 19 frt.
- 13) „ 3115 „ „ „ 47 frt.
- 14) „ 3121 „ „ „ 22 frt.
- 15) „ 3248, 3249₁ hsz. a. kaszáló 21 frt.

ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. július hó 8-ik napján d. e. 9 órakor leendő megkezdéssel Csik-Vacsárcsi község házában tartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az in-

gatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Csik-Szeredán, 1889. április hó 15-én.

Arnd Ernő,
tszéki bíró.

Sz. 163—1889.

Árlejtési hirdetmény.

A csiksomlyói r. k. finővelde élelmezése — az erd. r. k. Igazgatótanácsnak f. évi 761. számú rendelete következtében — az 1889. szept. 1-étől 1892. évi aug. 31-ig terjedő **három évre** a f. 1889. évi július hó 1-én a növeldei igazgató szállásán délelőtti 9 órakor kezdődőleg megtartandó árlejtési versenytárgyaláson bérbe adatik.

Bérleti szándékozók a versenytárgyalás előtt tartoznak a kikiáltási ár (minden finőveldei alapítványos és fizetéses növendék után évente 94 frt 50 kr.) 10% készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni. Zártajánlatok is, melyekhez az óvadék mellékelve van, a tárgyaló bizottság által elfogadhatnak.

Az árlejtési feltételek az igazgatói irodában a hivatalos órák alatt betekintheők Kelt Csik-Somlyón, 1889. május 30.

Imets F. Jákró,
finővelde-igazgató.

3—3

Sz. 3276—1889. ai.

Pályázati hirdetmény.

A csikvármegyében Gyósz t. miklós székhelylyel rendszerezett megyei

állatorvosi állás

lemondás folytán üresedésbe jöven arra ezennel pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, kik a jelzett állást elnyerni ohajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat legkésőbb f. évi július hó 15-ig hozzám nyujtsák be.

Az állás 400 frt évi fizetéssel és 200 frt utazási átalánnyal van javadalmazva.

Csikszereda, 1889. június 4-én az alispán helyett

MADÁR IMRE,

2—3

főjegyző.

Figyelemre méltó!!

Értesitem a n. érd. zenekedvelő közönséget, hogy könyvkereskedésben kaphatók a következő

Z E N E D A R A B O K:

CSENGERI GYULA. „A legszebb magyar dalok gyűjteménye“. 1) Azért erdő, hogy zöldeljen. 2) Aludj babám, aludjál, 3) Gyere rózsám az ölembe. 4) A szerelmes bojtár szive. 5) Hét csillagból van a gönczöl szekere. 6) Egy kis madár turbékol. 7) Gyöngéd volt az én szerelmem. 8) Háromszor is elindultam. 9) Kérded anyám. 10) Jaj be szomoruan szól.

E gyűjtemény, mely középnehézségű letételekben hozza az időközönként közkeveltségűvé vált új népdalokat, különösen ajánljuk azoknak, kik egyes dalok miatt nagyobb gyűjteményes művet megvenni nem akarnak.

— „13 legújabb magyar népdal“ Tartalma: Volt nekem egy barna babám. Én vagyok az. Hajtsd át révész. Könyvit a legénynek. Nincsen gyűrűm. Magában ül a kis lány. Arra alá aratják a zabot. Egy asszony haragszik. Kicsiny a kert. Ha meghalok ne borulj rám. Jaj be szenyeny. Kilencz hete mióta. Reszket a bokor.

— „10 legújabb magyar népdal.“ Tartalma: A szerelmes bojtár szive szomorú. Kalapom, kalapom. Bujdosik az árva madár. Egy kis madár. Sokszor mondta. Gyön-

géd volt az én szerelmem. Háromszor is elindultam. Kérded anyám. Fejérvári hármás határ. Jaj be szomoruan szól.

E két dalgyűjtemény igen szép s szingazdag letételekben foglalja magában a fent sorolt s közkeveltségnek örvendő népdalokat. Bár enekhangra van nak letéve, de ének nélkül is élvezhetők, mert a zongó arész a dallamot is magában foglalja.

CSENGERI GYULA. „Fehérvári lányok csárdása.“

E közkevellet, rövid idő alatt 3 kiadást ért csárdás után készült a „Nines menyország. se pokol“ kezdetű népszerű dal.

LAKATOS L. „Nem lehet az ember fából.“ Csárdás, zongorára 2 kézre (új)

IVANOVICI I. „Suspinsul“ Sólhaj-keringő.

FALK. „Várakozás a hóban.“ Énekkeringő.

GIRARDI. „Báléji hangok.“ Keringő.

MATRAY. „25-ik §.“ Két éves önkéntesek indulója.

ÁBRÁNYI. 2 magyar műdal.

GREIZINGER. „Ibolya ébredése.“ Polka-mazur.

LINKA CAMILLO. „A néma királynő.“ Keringő.

1—*

Továbbá megjelent s ugyancsak nálam kapható az

„ŐRANGYAL“

czimű r. kath ima- és énekkönyv II-ik bővített kiadása, 21 ivnyi gazdag tartalommal. — Szerkesztette: B a k a J á n o s csikszentmártoni kántor-tanító. Ára: Diszkötésben 80 kr. Egész bőrben 60 kr. Félbőrben 45 kr. Vászonskötésben, tokkal 40 kr.

Ajánlom az új törvények mintázatai szerint készített és dúsan felszerelt

NYOMTATVÁNY-RAKTÁROMAT

a községek és bíróságok részére; úgyszintén a lelkeszi hivataloknak szükséges **egyházi nyomtatványokat**; — valamint

könyv-, papir- és írószer-kereskedésemet,

és folytonosan újított s a kór igényeivel haladó, gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDÁMAT,

hol mindenféle nyomtatványok a legjutányosabb áron, csinosan és a kifizőit időre pontosan készítettnek el.

Mindenemű szakmámba vágó megrendeléseket eredeti árakban postadíj felszámítása nélkül — készséggel teljesítek.

Csikszereda, 1889. június hó.

Teljes tisztelettel:

GYÖRGYJAKAB MÁRTON,
könyvkereskedő és nyomdatulajdonos.

Figyelemre méltó!!